

Geneza operei Baltagul scrisa de Mihail Sadoveanu-prima parte

Intre 1904, anul debutului editorial, si 1930, cand apare Baltagul, Sadoveanu a scris 45 de volume. Scriitorul daruise literaturii romane mai multe capodopere, pasise de mai multi ani in epoca maturitatii creatoare. Baltagul reprezinta, cu toate acestea, o mare surpriza. Scris in numai 17 zile, romanul se afla in prim-planul sintezelor sadoveniene, unde formula realismului liric ajunge la desavarsire. Multi contemporani au considerat Baltagul expresia romanesca a Mioritei. Parerea este acceptata in buna masura.

In discursul din 1923 despre poezia populara, autorul recunoaste influenta covarsitoare exercitata de aceasta balada asupra creatiei sale: "Am gasit in ea elemente de valoare diamantina, care s-au rasfrant in opera mea proprie".

Fiind considerat de unii fragment de epopee, romanul preia structuri proprii baladei populare, dar are si intriga de roman politist. Naratiunea se dezvolta prin reconstituirea faptelor, ceea ce il determina pe Paul Georgescu sa sustina ca Baltagul urmeaza legea tragediei, deoarece cartea incepe cu sfarsitul.

Putem considera Baltagul un roman polimorf, realist si simbolic in acelasi timp. Discursul epic este linear, axat mai ales pe tema calatoriei explorative, care are ca scop cautarea, cunoasterea, initierea, confruntarea, adevarul, jus-titia, datoria. Daca avem in vedere motivul adevarului, romanul isi dezvaluie o alcatuire in trepte. Motivul cautarii si al cunoasterii se dezvolta intr-o structura labirintica. Actiunea este dispusa intr-un plan real, social, si unul mitic.

Baltagul este un roman al lumii arhaice, a pastorilor, care lupta pentru a-si apara normele etice si care se confrunta cu noile forme de viata sociala.

Romanul incepe cu o cosmogonie populara ce pune in relatie destinul individual al lui Nechifor Lipan: "Domnul-Dumnezeu, dupa ce a alcatuit lumea, a pus randuiala si semn fiecarui neam". In cadrul textului, "ran-duiala" si "semn" sunt unitatile lexicale cu cea mai mare frecventa, fiind cuvinte-cheie. Prin disparitia lui Nechifor Lipan, "randuiala", adica ordinea cosmica, a fost distrusa, deci conflictul, daca intr-un registru este social, pe plan mitic este ontologic, existential.

In eposul sadovenian natura se reflecta in om, acesta este incadrat cosmologic. Tragedia careia i-a fost victima sotul Vitoriei Lipan e anuntata de schimbarea starii naturii: "Vitoriei i se paru ca brazii sunt mai negri decat de obicei", vremea se tulbura, iarna vine mai repede decat altadata. Sotia celui disparut are in aceste momente o atitudine statuara "privind fara sa vada framantarea de-afara a stihilor", apoi "ramase neguroasa". Starea meditativa care reclama nemiscarea reprezinta o faza premergatoare deplasarii.